

F O S S A S. M A R I Æ,

Quæ &

E V G E N I A N A

dicta, Rhenum Mosamque inter

duci coepta anno 1628.

*Stupenda
aliquot ve-
rerum ef-
fossiones.*

Inter miranda ac stupenda Veterum opera, maxime efferri solent, Athos mons, factus à Xerxe navigabilis: Isthmus Peloponnesiacus à multis perfodi coeptus, nec absolutus: Alpes ab Han-

nibale aceto divisæ; Lucrinus lacus undecim annis à triginta hominum millibus exsiccatus: Luculliana villa, in quam exciso monte Euripus admittebatur. In Belgio hoc nostro magni atque immensi operis Fossas olim duxere Romani. En Fossam Drusianam, quæ autore Druso Germanico Rhenum cum Nabalia, jam Isala dicitur, commisit, passibus x mille, à pago Iseloort, Dusburgum usque. En alteram illam Corbulonis, quam inter Rhenum Mosamque spatio xxiii M. P. uti est apud Tacitum Anal. 2, produxit, qua incerta Oceani vitarentur. Celebris quoque est fossa Civilis, in quam Rhenum effudit, uti hac ratione duplex valium, sive duplicem fossam adversus Gallia continentem, unde Romanorum vim atque arma metuebat, haberet, & Vaholim scilicet, hunc novum Rheni alveum. At hoc nostro tempore simile quiddam molita fuit Archidux Isabella, quæ ingenti spatio fossam ducere aggressa est, ut Mosam cum Rheno committeret, idque eo loco ubi Rhenus adhuc unus est, Venloam ac Berckam inter, per Gelria & Colonienfis Territorii agros. Et spes erat, si hæcenus bene procederet negotium, eam ipsam fossam è Mosâ in Demeram, & ex hoc in Scaldim usque ducendi, ut ferrum, æs, ligna, & quæ alia Germanicum fert solum, Batavorum commodis intercepta in Brabantiam navigarent. Eadem limes interjiciebatur, ne Batavorum eques, ut antehac sæpe, Belgarum extrema quateret, quin & Germaniæ agros cis Rhenum sitos in pabulum prædamque verteret. Admonuerat & Mansfeldii transitus, qui Bergarum ad Zomam obsidium intercisis jam com meatibus grave, nondum tamen ut desperaretur, abrumperet coegerat: ac non ita dudum paria consilia apud Gallos & Britannos sermonibus jacta-

Belgica.

ta, præcludendum externis ad hostem auxiliis saltem terrestre iter. Nam quod rumores addiderant, posse ex Rheno, ubi nondum bicornis est, aquas in Mosam deduci, ac sic flumina in quæ ille se dividit, præcipua Batavorum munimenta, vadis pervia fieri, situs locorum mire inæqualis adeo refellit, ut ad implendam fossam aqua ex Nirfia paulum absito amne, & quicquid circum humescit, colligi, tribusque septis retineri adversus siccitatem debuerit.

Operi tanto se accingere coepere Hispanienses 21 Sept. anno M DC XXVI. Ducta fossa quatuordecim pedes lata, & pari altitudine, longa milliaria horaria decem. Ad tutelam vero & securitatem operantium exstructa castella minora xxiv, præter alios receptus, minorisque molis turres. Et quidem Comes Herenbergensis omnium primus nomine potentissimi Hispaniarum Regis, ut & Serenissimæ Belgarum Principis Isabellæ, & Marchionis Spinolæ, ter pala terram egressit, maximisque coeptis prælusit, cui ordine successit Comes Isenburgicus, & reliqui post copiarum præfecti, militumque gregiorum turba. Federati, Princepsque Aurantiæ hoc maxime suæ curæ esse arbitrati, ut opus coeptum interpellarent, mense Junio anni sequentis convocato ex limitaneis locis, Arnhem puto, Dusburgo, Zutphania, Davenportia, Swolla, Gravia, Heusda, Gertrudisbergia, Bergopzomio, equite, nec non quadringentis & ultra sclopetariis, legiones aliquot in agro Neomagensi coegerunt sub moderamine Stakenbroeckii. Quæ com meatu aliquot dierum instructæ, & tormentis minoribus quatuor, non segni itinere Fossæ locum petiere, alteroque insultu Castellum majus occupaverunt; trucidatis quadraginta, captisque centum præfidariis militibus, dirutis hic illic cataractis, molis aquariis, subversisque aggeribus, exustis lignis, stipitibusque ad opus illud necessariis, abducentes quoque tormentum æneum Mansfeldio ab hoste ereptum, quin & subrutis aliquot receptuum castellis, domum reversæ sunt, contentæ documentum dedisse infeliciter ab hoste coepti moliminis. Nec tamen hac rerum suarum calamitate & minus felicibus auspiciis deterriti Hispanienses ab opere destiteret, verum novis animis redintegrarunt opus, cui jam fossa-

*Initia operis
ab Ordini-
bus ali-
quoties tur-
bata.*

E I forum

*In Belgio.**Fossa Ev-
geniana.**Locus.
Finis.*